

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning

datum 15 oktober 2020

Betreffende wetsvoorstel:

35590

Tijdelijke regels omtrent verkiezingen in verband met covid-19 (Tijdelijke wet verkiezingen covid-19)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 15 oktober 2020 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, PvdD, PvdA, Krol, GroenLinks, 50PLUS, Van Kooten-Arissen, DENK, D66, VVD, SGP, CDA, ChristenUnie en PVV.

Tegen: FVD.

Aangenomen amendementen

Artikel 9, lid 2

18 → **21** (Van der Graaf en Bruins) over het sterker in artikel 9, tweede lid, opnemen van de eigen verantwoordelijkheid van de kiezer tot het doen van een gezondheidscheck

Het uitoefenen van het kiesrecht is een fundamenteel recht dat geborgd is in artikel 4 van de Grondwet. Gelet op dit artikel moeten er zeer zwaarwegende redenen zijn om belemmeringen op te werpen voor mensen om hun stemrecht uit te oefenen. Het inperken van dit recht door het ontzeggen van de toegang tot het stembureau bij niet voldoen aan de gezondheidscheck, zoals in het wetsvoorstel is voorgesteld, is wat indieners betreft dan ook een te vergaande inperking van het grondrecht en kan willekeurig tot gevolg hebben. De voorgestelde wijziging in dit onderdeel (artikel 9, tweede lid), brengt de eigen verantwoordelijkheid van de kiezer tot het doen van een gezondheidscheck voorafgaand aan de gang naar het stemlokaal sterker tot uitdrukking. Het gaat hierbij om de gezondheidscheck die is gedefinieerd in artikel 1, onder b, van het wetsvoorstel. Als een kiezer weet dat hij niet aan de gezondheidscheck voldoet, kan deze kiezer zijn stemrecht in ieder geval via een schriftelijke of onderhandse volmacht uitoefenen.

datum 15 oktober 2020

blad 2

De maatregelen die op grond van artikel 9, vierde lid, kunnen worden genomen om in het stemlokaal de veilige afstand te houden en de maatregelen met betrekking tot hygiëne en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen in acht te nemen achten de indieners van belang om een veilige omgeving in het stemlokaal te waarborgen voor kiezers en leden van het stembureau.

Aangenomen. Tegen: FVD.

Artikel 9, lid 6

20 (Van der Graaf en Bruins) over het schrappen van de mogelijkheid tot verwijdering van kiezers die bijstand verlangen

Met dit amendement komt artikel 9, zesde lid, te luiden: "De in artikel J 28 van de Kieswet bedoelde kiezer die van het stembureau bijstand verlangt, kan gevraagd worden een gezondheidscheck over te leggen."

Het gaat hier om een groep kiezers, vaak met een fysieke en/of verstandelijke beperking, voor wie uitoefening van het kiesrecht al geen vanzelfsprekendheid is. Gezien artikel 4 van de Grondwet moeten er zeer zwaarwegende redenen zijn om belemmeringen op te werpen voor mensen om hun stemrecht uit te oefenen. Het inperken van dit recht door het niet mogen stemmen bij niet voldoen aan de gezondheidscheck, is wat indieners betreft dan ook een te vergaande stap. Indieners maken een andere afweging van grondrechten. Temeer daar in het bijzonder voor deze groep, de mogelijkheid van de volmachtstems niet altijd werkbaar is.

De kiezer die bijstand verlangt van een stembureaulid kan wel gevraagd worden een vooraf ingevulde gezondheidscheck mee te brengen. Het afnemen van een gezondheidscheck in het stemlokaal door een stembureaulid wordt als onwenselijk ervaren, daar dit willekeurig met zich mee kan brengen en omdat dit voor de groep kiezers die het hier betreft ook als zeer stressvol kan worden ervaren om ter plekke onderworpen te worden aan een vragenlijst.

Door een vooraf ingevulde gezondheidscheck mee te laten nemen door de kiezer en door de maatregelen die op grond van artikel 9 lid 4 in acht moeten worden genomen in het stemlokaal achten de indieners een veilige omgeving in het stemlokaal voor kiezers en leden van het stembureau voldoende gewaarborgd, zonder extra belemmeringen op te werpen voor de bijzondere groep kiezers die het hier betreft.

Tot slot merken indieners op dat het van belang is dat de gezondheidscheck enkel het echt noodzakelijke vraagt, en proportioneel is.

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, Krol, GroenLinks, PvdD, 50PLUS, Van Kooten-Arissen, DENK, D66, VVD, SGP, CDA, ChristenUnie, PVV en FVD.

datum 15 oktober 2020

blad 3

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel 9, lid 2 en lid 6

7 → 17 (Van der Graaf en Bruins) over het mogen betreden van het stemlokaal indien niet aan de gezondheidscheck wordt voldaan

Het uitoefenen van het kiesrecht is een fundamenteel recht. Het inperken van dit recht door het ontzeggen van de toegang tot het stembureau bij niet voldoen aan de gezondheidscheck, is wat indieners betreft een te vergaande stap. Indieners maken een andere afweging van grondrechten. Wanneer iemand verkoudheidsklachten heeft, of een huisgenoot met klachten, is het hem op grond van artikel 9, tweede en zesde lid, momenteel niet toegestaan in het stemhokje de stem uit te brengen. Met dit amendement wordt dat verbod geschrapt. Indieners achten een dringend advies en oproep om een stem via volmacht uit te laten brengen passender, dan een daadwerkelijke ontzegging van de toegang tot het stemlokaal. Een dergelijke ontzegging is wat indiener betreft een te fundamentele inbreuk en vermoedelijk ook weinig effectief.

Zo is het geen vanzelfsprekendheid dat iedereen een naaste heeft – niet zijnde een huisgenoot – die zij dermate vertrouwen dat zij hen vertrouwen om een volmachtsstem uit te brengen. Het is immers bekend dat een volmachtsstem een inbreuk betekent op het stemgeheim van een kiezer. Daarnaast zijn indieners van mening dat de kans zeer groot is dat kiezers bewust de vragen van de check onjuist zullen beantwoorden, omdat zij hun stem willen kunnen uitbrengen. Een dergelijke bepaling creëert daarmee ook een schijnveiligheid. Daarbij brengt deze bepaling ook stembureauleden in een zeer ingewikkelde positie.

Wel is het zaak om nadrukkelijk te informeren over de alternatieven die er zijn en kiezers op het hart te drukken bij klachten van die alternatieven gebruik te maken.

Ingetrokken.

Artikel 9, invoeging lid 3a

9 (Van Otterloo) over het overleggen van een negatieve testuitslag door stembureauleden

Onderhavige wet beoogt vast te leggen dat stembureauleden voorafgaand aan de verkiezingen de actieve gezondheidscheck van het RIVM ondergaan. Indiener van dit amendement stelt dat de leden van het stembureau, gedurende hun aanwezigheid in het stembureau met veel mensen in contact komen. Daaronder ook ouderen en andere kwetsbare groepen. Het is mogelijk dat een stembureaulid (nog) niet door heeft dat hij een besmetting heeft opgelopen. Indiener vindt het daarom gerechtvaardigd dat stembusleden, naast andere maatregelen zoals spatschermen, kort voorafgaand aan de verkiezingen een coronatest (indien op dat moment beschikbaar zou dat een sneltest kunnen zijn) ondergaat, waarbij voordat het stembureaulid het stemlokaal betreedt, is vastgesteld dat deze uitslag negatief is. Naar het oordeel van indiener is het de taak van de overheid niet alleen de veiligheid en gezondheid van het stembureaulid, maar ook de kiezer zo goed mogelijk te beschermen.

Verworpen. Voor: Krol, 50PLUS en PVV.

datum 15 oktober 2020

blad 4

Artikel 9, lid 7

8 → 19 (Van der Graaf en Bruins) over het schrappen van de mogelijkheid tot toegangszegging van kiezers

Het uitoefenen van het kiesrecht is een fundamenteel recht. Het inperken van dit recht door het verwijderen van kiezers uit het stembureau bij bijvoorbeeld het niet desinfecteren van de handen, is wat indieners betreft een te vergaande stap. Indieners maken een andere afweging van grondrechten. Ook de Kiesraad stelt dat zij "gezien de betrokken belangen niet inziet waarom een weigering van een incidentele kiezer de handen te wassen, opgevolgd moet worden door een dergelijk ingrijpende maatregel om deze kiezer de toegang tot het stemlokaal te onttrekken." Met dit amendement wordt die bepaling geschrapt, die ook betrekking kan hebben op naleven van de afstandseis of het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen. Indieners achten een dringend advies en oproep om bij het niet willen naleven van voorschriften een stem via volmacht uit te laten brengen passender, dan een daadwerkelijke mogelijkheid tot verwijdering op basis van deze gronden. Dit staat los van het feit dat de voorzitter van het stembureau bij wet al de bevoegdheid heeft om de orde in het stembureau te handhaven en hiertoe de burgemeester om bijstand kan verzoeken.

Ingetrokken.

Moties

10 (Özütok) over de mogelijkheid voor mensen met een beperking om ook tijdens corona hun kiesrecht uit te oefenen

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, Krol, GroenLinks, PvdD, 50PLUS, Van Kooten-Arissen, DENK, D66, VVD, SGP, CDA, ChristenUnie, PVV en FVD.

11 (Terpstra) over de mogelijkheid voor kwetsbare kiezers om hun stem per post uit te brengen

Aangenomen. Tegen: FVD.

12 (Snoeren en Terpstra) over uiterlijk één maand na de herindelingsverkiezingen de evaluatie naar de Kamer sturen

Aangenomen. Voor: SP, PvdA, Krol, GroenLinks, PvdD, 50PLUS, Van Kooten-Arissen, DENK, D66, VVD, SGP, CDA, ChristenUnie, PVV en FVD.

13 (Van Otterloo) over voorkeurstijdvensters voor ouderen en mensen met een beperking

Verworpen. Voor: Krol, PvdD, 50PLUS, Van Kooten-Arissen, DENK en FVD.

14 (Bruins c.s.) over de effecten van drie volmachtstemmen per kiezer

Aangehouden.

15 (Van Raak) over meer stembureaus bij de verkiezingen van 17 maart

Aangenomen. Tegen: VVD.

datum 15 oktober 2020

blad 5

16 (Sneller c.s.) over het mogelijk maken van vroegtijdig stemmen
Aangenomen. Tegen: FVD.